

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ У МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ

Залізник А.М.

канд. пед. наук, доцент

Уманський державний педагогічний університет

імені Павла Тичини

У формуванні особистості майбутнього вихователя ХХІ століття до роботи з батьками з мовленнєвого виховання дошкільників є два головних аспекти – культурний і професійний. Культурний педагог – це не взірць формально-етикетної шляхетності, а інтелігентна людина за своєю найвищою духовною сутністю із творчим і гуманним способом світобачення, світосприймання. Термін „культура” має латинське походження „cultura”, що в перекладі означає виховання, освіта, розвиток. У педагогічному словнику С. Гончаренка зазначено, що „культура – сукупність практичних, матеріальних і духовних надбань суспільства, які відображають історично-досягнутий рівень розвитку суспільства й людини і втілюються в результатах продуктивної діяльності. У вузькому розумінні культура – це сфера духовного життя суспільства, що охоплює насамперед систему виховання, освіти, духовної творчості (особливо мистецької), а також установи й організації, що забезпечують їхнє функціонування... Водночас під культурою розуміють рівень освіченості, вихованості людей, а також рівень оволодіння якоюсь галуззю знань або діяльності” [2, с. 182]. Саме культура є підґрунтям формування особистості вчителя-вихователя. Важливим завданням вважаємо формування професійної культури майбутнього вихователя, здатного орієнтуватись у сучасному постійно змінному освітньому просторі, який би умів відповідально робити свій вибір, здійснювати контроль співвідношення рівня готовності до просвітницької діяльності з запитами суспільства. Під професійною культурою розуміємо певний ступінь оволодіння професією, тобто способами і прийомами вирішення професійних завдань на основі сформованості духовної культури особистості. До професійних якостей педагога відносимо: професійну

компетентність, любов до дітей, знання теорії та історії педагогіки, основ психології, методичні уміння, що включають педагогічну техніку, знання досягнень педагогічної науки та практики, уміння застосовувати їх у практичній діяльності, тактовність, прагнення до самовдосконалення, вміння організувати самоосвіту тощо. Професійна компетентність педагогічних працівників є предметом уваги сучасних дослідників ХХ-ХХІ століття (А. Алексюк, Д. Белухін, І. Зязюн, С. Гончаренко, Л. Масол, Н. Ничкало, О. Пехота, Л. Пуховська, В. Семиченко та ін.). У великому тлумачному словнику сучасної української мови вказується, що „компетентність – властивість за значенням компетентний. Компетентний:

1. Який має достатні знання в якій-небудь галузі; який з чим-небудь добре обізнаний; тямущий...

2. Який має певні повноваження; повноправний, повновладний”.

Цей же словник подає таке визначення поняття „компетенція:

1. Добра обізнаність із чим-небудь.

2. Коло повноважень якої-небудь організації, установи або особи” [1, 445].

Таким чином, бути компетентним – вміти мобілізувати у певній ситуації наявні знання, уміння, досвід, особистісні риси. Отже, компетенція та професійна компетентність – це взаємопов’язані професійні і позапрофесійні знання, уміння, навички, здібності, ціннісні орієнтації. До моральних якостей педагога відносимо: духовність, моральну чистоту, доброзичливість, чулість та людяність, чесність і правдивість, організованість і відповідальність. Формування основ педагогічної культури педагога є одним із найважливіших завдань під час підготовки та підвищення кваліфікації педагогічних кадрів.

Література:

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови / [уклад. гол. ред. В. Г. Бусел]. – К. : Ірпінь: ВТФ „Перун”, 2004. – 1440 с.

2. Гончаренко С. Український педагогічний словник / Гончаренко С. – К. : Либідь, 1997. – 376 с.